

2 Corinthians

The purpose of this apparatus is to show all variation within **Family 35**, as identified by a complete collation of the following thirty-six representative MSS—18, 35, 141, 201, 204, 328, 386, 432, 444, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1249, 1482, 1503, 1548, 1617, 1637, 1652, 1725, 1740, 1855, 1864, 1865, 1892, 1897, 2352, 2431, 2466, 2554, 2587 and 2723. The first reading is that of the family and represents the vote of all the collated MSS (listed above) that are not identified as having a variant. It goes without saying that the base text is that of the family archetype, empirically determined. 2554 has no variants.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β—f35.variants¹

[Opening considerations]

[Greeting]

1.1 Παυλος, αποστολος Ιησου Χριστου δια θεληματος Θεου, και Τιμοθεος ο αδελφος, τη εκκλησια του Θεου τη ουση εν Κορινθω, συν τοις αγιοις πασιν τοις ουσιν εν ολη τη Αχαια: 2 Χαρις υμιν και ειρηνη απο² Θεου Πατρος ημων και Κυριου Ιησου Χριστου.

[Praise for deliverance]

3 Ευλογητος ο Θεος και Πατηρ του Κυριου ημων Ιησου Χριστου, ο Πατηρ των οικτιρμων και Θεος πασης παρακλησεως, 4 ο παρακαλων ημας επι παση τη³ θλιψει ημων, εις το δυνασθαι ημας παρακαλειν τους εν παση θλιψει, δια της παρακλησεως ης παρακαλουμεθα αυτοι υπο του Θεου. 5 'Οτι καθως περισσευει τα παθηματα του Χριστου εις ημας, ουτως δια του Χριστου περισσευει και η παρακλησις ημων. 6 Ειτε δε θλιβομεθα, υπερ της υμων⁴ παρακλησεως και σωτηριας, της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων⁵ παθηματων ων και ημεις πασχομεν 7 (και, η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων)· ειτε παρακαλουμεθα, υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας, ειδοτες οτι ωσπερ κοινωνοι εστε των παθηματων, ουτως και της παρακλησεως.

8 Ου γαρ θελομεν υμας αγνοειν, αδελφοι, υπερ της θλιψεως ημων της γενομενης ημιν εν τη Ασια: οτι καθ' υπερβολην εβαρηθημεν, υπερ δυναμιν, ωστε εξαπορηθηναι ημας και του ζην. 9 Αλλα⁶ αυτοι εν εαυτοις το αποκριμα του θανατου εσχηκαμεν, ινα μη πεποιθοτες ωμεν εφ' εαυτοις, αλλ' επι τω Θεω τω εγειροντι τους νεκρους· 10 ος εκ τηλικουτου θανατου⁷ ερρυσατο ημας, και ρυεται, εις ον ηλπικαμεν οτι και ετι⁸ ρυεται,⁹ 11 συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει· ινα εκ πολλων προσωπων το εις ημας¹⁰ χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη, υπερ υμων.

[A change of plans]

12 'Η γαρ καυχησις ημων αυτη εστιν: το μαρτυριον της συνειδησεως ημων, οτι εν απλοτητι και ειλικρινεια¹¹ Θεου, ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ' εν χαριτι Θεου, ανεστραφημεν εν τω κοσμω, περισσοτερωσ δε προς υμας. 13 Ου γαρ αλλα γραφομεν¹² υμιν αλλ' η α αναγινωσκετε η¹³ και επιγινωσκετε, ελπιζω δε οτι και¹⁴ εως τελους επιγνωσεσθε 14 (καθως και επεγνωτε ημας απο μερους) οτι καυχημα υμων εσμεν, καθαπερ και υμεις ημων, εν τη ημερα του¹⁵ Κυριου Ιησου.

15 Και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προς υμας ελθειν¹⁶ το προτερον (ινα δευτεραν χαριν εχητε), 16 και δι' υμων διελθειν εις Μακεδονιαν, και παλιν απο Μακεδονιας ελθειν προς υμας, και υφ' υμων προπεμφθηναι εις την Ιουδαιαν. 17 Τουτο ουν βουλευομενος,¹⁷ μητι αρα τη ελαφρια εχρησαμην? 'Η α βουλευομαι, κατα σαρκα βουλευομαι, ινα η παρ' εμοι το 'ναι, ναι' και το 'ου, ου'? 18 Πιστος δε ο Θεος οτι ο λογος ημων ο προς υμας ουκ εγενετο 'ναι' και 'ου', 19 ο

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©.

² 986 is missing a folio, 1:2^b-19^a.

³ τη || --- 1892,2466

⁴ υμων || ημων 386

⁵ αυτων 824^c || αυτου [30%] 1249,1892 || --- 824

⁶ αλλα || αλλ [10%] 1892

⁷ τηλικουτου θανατου || τηλικουτων θανατων 1892

⁸ ετι || --- [5%] 201

⁹ ετι ρυσεται || ~21 328

¹⁰ ημας || υμας 1740

¹¹ ειλικρινεια || ειλικρινεια [60%] 201 || ειλικρινια 1652 (i) [he got it right in 2:17]

¹² γραφομεν || γραφωμεν 141

¹³ η || --- 386

¹⁴ οτι και || ~21 1548

¹⁵ του || του του 1892 (end of line & beginning of next)

¹⁶ προς υμας ελθειν || ~312 (61.1%) 1892

¹⁷ βουλευομενος 1548^c || βουλομενος [20%] 201,204,824,1548,1725,1897

2 Corinthians

γάρ του Θεού Υἱός, Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς—δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθεοῦ—οὐκ ἐγένετο 'ναὶ' καὶ 'οὐ'. Ἀλλὰ, 'ναὶ' ἐν αὐτῷ γέγονεν, 20 ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ το¹ 'ναὶ'· καὶ ἐν αὐτῷ το² 'ἀμην', τῷ Θεῷ πρὸς δοξάν δι' ἡμῶν. 21 Ὁ δὲ βεβαίων ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστόν, καὶ χριστὰς ἡμᾶς, Θεός, 22 ὁ καὶ σφραγισαμένος³ ἡμᾶς καὶ δούς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

[The change explained]

23 Ἐγὼ δὲ, μαρτυρᾶ τὸν Θεὸν ἐπικαλούμαι, ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδομένος ὑμῶν⁴ οὐκετι ἦλθον εἰς Κορινθόν. 24 (Οὐχ ὅτι κυριευομέν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χάρας ὑμῶν, τῇ γὰρ πιστεῖ ἐστήκατε.) 2.1 Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τούτο, τὸ μὴ παλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. 2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ? 3 Καὶ ἐγράψα ὑμῖν τούτο αὐτὸ ἵνα μὴ, ἐλθὼν, λυπῆν ἐχῶ ἀφ' ὧν εἶδει με χαιρεῖν, πεποιθῶς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χάρα πάντων ὑμῶν⁵ ἐστίν.

[About the first letter]

4 Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἐγράψα ὑμῖν, διὰ πολλῶν δακρυῶν, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγαπὴν ἵνα γνῶτε ἣν ἐχῶ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. 5 Εἰ δὲ τις λελυπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελυπηκεν, ἀλλὰ ἀπο μέρους (ἵνα μὴ ἐπιβάρω) πάντας ὑμᾶς. 6 Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία⁶ αὐτῆ ἡ ὑπο τῶν πλειονῶν, 7 ὥστε, τουναντίον, μάλλον ὑμᾶς χαρισασθαι καὶ παρακαλεσαι, μὴ πως τῇ περισσοτέρῃ λύπῃ καταποθῆ ὁ τοιοῦτος. 8 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγαπῆν.

9 Εἰς τούτο γὰρ καὶ ἐγράψα: ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοι ἐστε. 10 Ὡς δὲ τι χαρίζεσθε, καὶ ἐγὼ· καὶ γὰρ ἐγὼ, εἰ τι κεχαρισμαὶ ὦ, κεχαρισμαὶ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ Χριστοῦ, 11 ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπο τοῦ Σατανα, οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

[An afterthought]

12 Ἐλθὼν δέ⁷ εἰς τὴν⁸ Τρωαδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν Κυρίῳ, 13 οὐκ ἐσχῆκα⁹ ἀνεσθῆναι τῷ πνεύματι μου, τῷ μὴ εὔρειν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.

[We have a glorious ministry]

[A fragrance of life]

2.14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ παντοτε θριαμβεῦντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανερῶντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. 15 Ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμεν τῷ Θεῷ, ἐν τοῖς σωζομένοις¹⁰ καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις—16 οἷς μὲν ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζῶην—καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἴκανος? 17 Οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποὶ,¹¹ καπηλευόντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,¹² ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν.

[An aside]

(3.1 Ἀρχομεθα παλιν ἑαυτοὺς συνίστανειν? Εἰ¹³ μὴ χρῆζομεν,¹⁴ ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν? 2 Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν¹⁵ ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη¹⁶ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπο πάντων ἀνθρώπων· 3 φανερῶμενοι ὅτι ἐστε ἐπιστολὴ Χριστοῦ, διακοινηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μελανὶ ἀλλὰ Πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξίν λιθιναῖς ἀλλ' ἐν πλαξίν καρδίαις σαρκίναῖς.)

¹ το 18,35,201,386,432,757,824,986,1072,1075,1100,1503,1617^c,1637^c,1652,1740,1864^c,1865,1892,2352,2431,2466,2554,2723^c {149,604,1248,1732,1761} τῷ [10%] 35^c,204,328,928,1249,1482,1548,1617,1637,1725,1855,1864,1897,2466^c,2587,2723 || --- 141,444 {394,1247,1251,1876,2080}

² Ditto (except that 2466 got it wrong this time).

³ σφραγισαμένος || σφαγισαμένος 432

⁴ ὑμῶν 986^c || ἡμῶν 986

⁵ ὑμῶν || ἡμῶν 1892

⁶ ἐπιτιμία || ἐπιτιμησις 328,928,1249,1482,1855

⁷ δέ || γὰρ 1892

⁸ τὴν || --- 1865 (from one page to the next)

⁹ ἐσχῆκα || ἐσχῆ 2431 (i)

¹⁰ σωζομένοις || σωζόμενοις 1652

¹¹ λοιποὶ || πολλοὶ (46.2%) 141^c

¹² εἰλικρινείας || ειλικρινείας [58%] 201,1865

¹³ εἰ || ἡ [20%] 204,328,928^c,1548^c,1897

¹⁴ χρῆζομεν || χριζομεν [8%] 201

¹⁵ ἡμῶν || ὑμῶν 1740

¹⁶ ἐγγεγραμμένη || γεγραμμένη 1892 || ἐγγεγραμμένοι 757

2 Corinthians

[Competent ministers]

4 Πεποιθησιν δε τοιαυτην εχομεν δια του Χριστου προς τον Θεου. 5 Ουχ ὅτι ἱκανοι εσμεν αφ' ἑαυτων λογισασθαι¹ τι ὡς εξ ἑαυτων, αλλ' ἡ ἱκανοτης ἡμων εκ του Θεου—6 ὃς και ἱκανωσεν ἡμας διακονους καινης διαθηκης· ου γραμματος, αλλα Πνευματος, το γαρ γραμμα αποκτενει,² το δε Πνευμα ζωοποιει.

[A greater glory]

7 Ει δε ἡ διακονια του θανατου, εν γραμμασιν εντετυπωμενη εν λιθοις, εγενηθη εν δοξη— ὡστε μη δυνασθαι ατεινσαι τους υἱους Ισραηλ εις³ το προσωπον Μωυσεος δια την δοξαν του προσωπου αυτου (την καταργουμενην)—8 πως ουχι μαλλον ἡ διακονια του Πνευματος εσται εν δοξη? 9 Ει γαρ ἡ διακονια της κατακρισεως δοξα, πολλω μαλλον περισσευει⁴ ἡ διακονια της δικαιοσυνης εν δοξη! 10 Και γαρ ου δεδοξασται το δεδοξαμενον εν τουτω τω μερει, εἵνεκεν της ὑπερβαλλουσης δοξης—11 Ει γαρ το καταργουμενον δια δοξης, πολλω μαλλον το μενον εν δοξη.

12 Εχοντες ουν τοιαυτην ελπιδα, πολλη παρρησια χρωμεθα—13 και ου καθαπερ Μωυσης, ετιθει καλυμμα επι το προσωπον ἑαυτου, προς το μη ατεινσαι τους υἱους Ισραηλ εις το τελος του καταργουμενου.⁵ 14 Αλλ', επωρωθη τα νοηματα αυτων, αχρι γαρ της σημερον το αυτο καλυμμα επι τη αναγνωσει της Παλαιας Διαθηκης μνει μη ανακαλυπτομενον, ὅτι εν Χριστω καταργειται. 15 Αλλ' ἕως σημερον, ἡνικα αναγιωσκεται Μωσης,⁶ καλυμμα⁷ επι την καρδιαν αυτων κειται. 16 Ἐνικα δ' αν επιστρεψη προς Κυριον, περιαιρειται το καλυμμα. 17 Ὁ δε Κυριος το Πνευμα εστιν· οὔ δε το Πνευμα Κυριου, εκει ελευθερια. 18 Ἐμεις δε παντες, ανακεκαλυμμενω προσωπω την δοξαν Κυριου κατοπτριζομενοι, την αυτην εικονα μεταμορφουμεθα απο δοξης εις δοξαν, καθαπερ απο Κυριου Πνευματος.

[But it isn't easy]

4.1 Δια τουτο, εχοντες την διακονιαν ταυτην, καθως ηληθημεν, ουκ εκκακουμεν. 2 Αλλα,⁸ απειπαμεθα τα κρυπτα της αισχυνης, μη περιπατουντες εν πανουργια μηδε δολουντες τον λογον του Θεου, αλλα τη φανερωσει της αληθειας συνιστωντες ἑαυτους προς πασαν συνειδησιν ανθρωπων,⁹ ενωπιον του Θεου. 3 Ει δε και εστιν κεκαλυμμενον το ευαγγελιον ἡμων,¹⁰ εν τοις απολλυμενοις εστιν κεκαλυμμενον, 4 εν οἷς ὁ θεος του αιωνος τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων, εις το μη αυγασαι αυτοις τον φωτισμον του ευαγγελιου της δοξης του Χριστου, ὅς εστιν εικων του Θεου.

5 Ου γαρ ἑαυτους κηρυσσομεν, αλλα Χριστον Ιησουν¹¹ Κυριον, ἑαυτους δε δουλους ὑμων δια Ιησουν· 6 ὅτι¹² ὁ Θεος ὁ ειπων εκ σκοτους φως λαμψαι ὃς ελαμψεν εν ταις καρδιαις ἡμων προς φωτισμον της γνωσεως της δοξης¹³ του Θεου εν προσωπω Ιησου Χριστου. 7 Εχομεν δε τον θησαυρον τουτον εν οστρακινοις σκευεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολη της δυναμεως ἡ του Θεου και μη εξ ἡμων—8 εν παντι θλιβομενοι, αλλ' ου στενοχωρουμενοι· απορουμενοι, αλλ' ουκ εξαπορουμενοι· 9 διωκομενοι, αλλ' ουκ εγκαταλειπομενοι· καταβαλλομενοι, αλλ' ουκ απολλυμενοι· 10 παντοτε την νεκρωσιν του Κυριου Ιησου εν τω σωματι περιφεροντες, ἵνα και ἡ ζωη του Ιησου εν τω σωματι ἡμων φανερωθη. 11 Αει γαρ ἡμεις, οἱ ζωντες, εις θανατον παραδιδομεθα δια Ιησουν, ἵνα και ἡ ζωη του Ιησου φανερωθη εν τη θιγητη σαρκι ἡμων. 12 Ὡστε, ὁ μεν θανατος εν ἡμιν ενεργειται, ἡ δε ζωη εν ὑμιν.

[Momentary affliction, eternal glory]

13 Εχοντες δε το αυτο πνευμα της πιστεως, κατα το γεγραμμενον, “Επιστευσα· διο ελαλησα”, και ἡμεις πιστευομεν, διο και λαλουμεν, 14 ειδοτες ὅτι ὁ εγειρας τον Κυριον Ιησουν,

¹ λογισασθαι || λογισθαι 1617

² αποκτενει 1864^c || αποκτεινει [35%] 35,1864,2723 [αποκτεινω/αποκτεινω = alternate forms of the same verb, -εινω being later]

³ εις || --- 1892

⁴ περισσευει || περισσευσει [3%] 1072

⁵ καταργουμενου || κατουργουμενου 1637

⁶ μωσης 2587^c || μωυσης [60%] 2587

⁷ καλυμμα || καλλυμμα 1725

⁸ αλλα || αλλ [20%] 1637

⁹ ανθρωπων || --- 386

¹⁰ ημων || --- 1892

¹¹ χριστον ιησουν || ~ 21 432

¹² 1652 is missing 4:6→6:2.

¹³ της δοξης || --- 432

2 Corinthians

και ἡμας δια Ἰησου εγερει¹ και παραστησει συν ὑμιν.² 15 Τα γαρ παντα δι' ὑμας, ἵνα ἡ χάρις πλεονασασα δια των πλειονων την ευχαριστιαν περισσευση³ εις την δοξαν του Θεου.

16 Διο ουκ εκκακουμεν—αλλ' ει και ὁ ἐξω ἡμων ανθρωπος διαφθειρεται, αλλ' ὁ εσωθεν ανακαινυται⁴ ἡμερα και ἡμερα—17 το γαρ παραυτικα ελαφρον της θλιψεως ἡμων καθ' ὑπερβολην εις ὑπερβολην αιωνιον βαρος δοξης κατεργάζεται ἡμιν, 18 μη σκοπουντων ἡμων τα βλεπομενα, αλλα τα μη βλεπομενα· τα γαρ βλεπομενα προσκαιρα, τα δε μη βλεπομενα αιωνια.

[We live by faith]

5.1 Οιδαμεν γαρ ὅτι εαν ἡ επιγειος ἡμων οικια του σκηρους καταλυθη, οικοδομην εκ Θεου εχομεν⁵ (οικιαν αχειροποιητον), αιωνιον εν τοις ουρανοις. 2 Και γαρ εν τούτω στεναζομεν, το οικητηριον ἡμων το ἐξ ουρανου επενδυσασθαι επιποθουντες· 3 ει γε και ενδυσαμενοι ου γυμνοι ἐυρεθησομεθα. 4 Και γαρ οἱ οντες εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι—εφ' ὧ ου θελομεν εκδυασθαι, αλλ' επενδυσασθαι· ἵνα καταποθη το θνητον ὑπο της ζωης.

5 Ὁ δε κατεργασαμενος⁶ ἡμας εις αυτο τουτο Θεος, ὁ και δους ἡμιν τον αρραβωνα⁷ του Πνευματος. 6 Θαρrouντες ουν παντοτε, και ειδοτες ὅτι ενδημουντες εν τω σωματι εκδημουμεν απο του Κυριου 7—δια πιστεως γαρ περιπατουμεν, ου δια ειδους—8 θαρrouμεν⁸ δε και ευδοκουμεν μαλλον εκδημησαι εκ του σωματος και ενδημησαι⁹ προς τον Κυριον. 9 Διο και φιλοτιμουμεθα (ειτε ενδημουντες ειτε εκδημουντες) ευαρεστοι αυτω ειναι. 10 Τους γαρ παντας ἡμας φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματος του Χριστου, ἵνα κομισηται¹⁰ ἕκαστος τα δια του σωματος, προς¹¹ ἃ ἐπραξεν, ειτε αγαθον ειτε κακον. 11 Ειδοτες ουν τον φοβον του Κυριου, ανθρωπους πειθομεν.

[Why Christ died]

Θεω δε πεφανερωμεθα· ελπίζω δε και εν ταις συνειδησεσιν ὑμων πεφανερωσθαι. 12 Ου γαρ παλιν ἑαυτους συνιστανουμεν ὑμιν, αλλα αφορμην διδοντες ὑμιν καυχηματος ὑπερ ἡμων, ἵνα εχητε προς τους εν προσωπω καυχωμενους και ου καρδια.

13 Ειτε γαρ εξεστημεν, Θεω· ειτε σωφrouμεν, ὑμιν. 14 Ἡ γαρ αγαπη του Χριστου συνεχει ἡμας, κριναντας τουτο: ὅτι ει¹² εἰς ὑπερ παντων απεθανεν, αρα οἱ παντες απεθανον· 15 και ὑπερ παντων απεθανεν ἵνα οἱ ζωντες μηκετι ἑαυτοις ζωσιν,¹³ αλλα τω ὑπερ παντων¹⁴ αποθανοντι και εγερθεντι.

[We are Christ's ambassadors]

16 Ὡστε, ἡμεις απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα—ει δε και¹⁵ εγνωκαμεν κατα σαρκα Χριστον, αλλα νυν ουκετι γνωσκομεν¹⁶—17 ὥστε,¹⁷ ει τις εν Χριστω, καινη κτισις· τα αρχαια παρηλθεν· ιδου, γεγouεν καινα τα παντα! 18 Τα δε παντα εκ του Θεου του καταλλαξαντος ἡμας ἑαυτω δια Ἰησου Χριστου και δοντος ἡμιν την διακονιαν της καταλλαγης, 19 ὡς ὅτι Θεος ἦν εν Χριστω κοσμον καταλασσων¹⁸ ἑαυτω, μη λογιζομενος αυτοις τα παραπτωματα αυτων, και θεμενος¹⁹ ἡμιν τον λογον της καταλλαγης.

20 Ὑπερ Χριστου ουν πρεσβεουμεν, ὡς του Θεου παρακαλουντος δι' ἡμων. Δεομεθα²⁰ ὑπερ Χριστου: καταλλαγητε τω Θεω! 21 Τον γαρ μη γνοντα ἁμαρτιαν, ὑπερ ἡμων ἁμαρτιαν εποιησεν, ἵνα ἡμεις γενωμεθα δικαιοσυνη Θεου εν αυτω. 6.1 Συνεργουντες δε και παρακαλουμεν μη εις

¹ δια Ἰησου εγειρει 986° || ~ 312 986

² ὑμιν 432° || ἡμιν [15%] 432,2466

³ περισσευση || περισσευση [9%] 1637

⁴ ανακαινυται || ανακαινουντε 328

⁵ εκ Θεου εχομεν || ~ 312 141,2587

⁶ κατεργασαμενος || καταργασαμενος 1617

⁷ αρραβωνα || αραβωνα 757 (sp)

⁸ θαρrouμεν || θαρουμεν 1548

⁹ εκ του σωματος και ενδημησαι || --- 2431 (h)

¹⁰ κομισηται || κομισητε 1617

¹¹ προς || --- 328

¹² ει || --- [50%] 986,1503,1637,1892

¹³ ζωσιν || ζωνσιν 2431 (!)

¹⁴ παντων || αυτων [55%] 141°,1892

¹⁵ και 1892° || --- 1892

¹⁶ γνωσκομεν || γνωσκωμεν 201

¹⁷ ὥστε || ὡστες 2431 (!)

¹⁸ καταλασσων || καταλασσων [20%] 201,1892

¹⁹ θεμενος || 1 εν [55%] 141

²⁰ δεομεθα || 1 ουν 328,928,1249,1482,1855

2 Corinthians

κενον¹ την χάριν του Θεου δεξασθαι ὑμας, 2 λέγει γὰρ: “Καιρῶ δεκτῶ ἐπηκουσα σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησα σοί”. Ἴδου, νῦν καιρὸς εὐπροσδεκτὸς· ἴδου, νῦν ἡμέρᾳ σωτηρίας!

[What it costs to be Christ's ambassadors]

(3 Μὴδεμίαν ἐν μῆδενι διδόντες² προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῆ³ ἡ διακονία· 4 ἀλλ’ ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διακονοί⁴ ἐν ὑπομονῇ πολλῇ—ἐν θλιψεσιν, ἐν ἀναγκαῖς, ἐν στενοχωρίαῖς, 5 ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασιαῖς, ἐν κοποῖς, ἐν ἀγρυπνιαῖς, ἐν ἰηστειαῖς· 6 ἐν ἀγνωστῇ, ἐν γνῶσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστοτητῇ, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκριτῶ, 7 ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὀπλῶν τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ⁵ ἀριστερῶν· 8 διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλανοὶ καὶ ἀληθεῖς, 9 ὡς ἀγνοοῦμενοι καὶ ἐπιγινωσκοῦμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἴδου ζῶμεν, ὡς παιδεύομενοι καὶ μὴ θανατοῦμενοι· 10 ὡς λυπούμενοι αἰεὶ δὲ χαιρόντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτιζόντες, ὡς μῆδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατεχόντες!)

[an aside]

11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνεῳγεν πρὸς ὑμας, Κορινθιοί, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλατυνταί.⁶ 12 Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν,⁷ στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλαγχνοῖς ὑμῶν. 13 Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν (ὡς τέκνοις λέγω), πλατυνθήτε καὶ ὑμεῖς.

[Separation is a 'must']

14 Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγούντες ἀπιστοῖς· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνης καὶ ἀνομίας? Τίς δὲ κοινῶν φῶτι πρὸς σκοτὸς? 15 Τίς δὲ συμφωνήσις Χριστῶ πρὸς Βελίαν? Ἡ τίς μερὶς πιστῶ μετὰ ἀπιστοῦ? 16 Τίς δὲ συγκαταθέσις ἡμῶν Θεοῦ μετὰ εἰδῶλων? Ὑμεῖς γὰρ ἡμῶν Θεοῦ ἐστε⁸ ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι: “Ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ εἶσομαι αὐτῶν Θεός καὶ αὐτοὶ εἰσονται μοι λαός.” 17 Διὸ “Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορισθήτε”, λέγει Κύριος, “καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καγὼ εἰσδεξομαι ὑμας.” 18 Καὶ, “Ἐσομαι ὑμῖν εἰς Πατέρα, καὶ ὑμεῖς⁹ ἐσεσθε μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ.” 7.1 Ταῦτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπῆτοι, καθαρῶς ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολύσμου¹⁰ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγίωσιν ἐν φόβῳ Θεοῦ.

[Titus, and the first letter]

[Introduction]

7.2 Χωρήσατε ἡμῶν· οὐδὲν ἠδίκησαμεν, οὐδὲν ἐφθείραμεν, οὐδὲν ἐπλεονεκτήσαμεν. 3 Οὐ πρὸς κατακρισὶν λέγω, προειρηκὰ γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε, εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. 4 Πολλὴ μοι παρρησία πρὸς ὑμας· πολλὴ μοι καυχῆσις ὑπὲρ ὑμῶν. Πεπληρωμαί τῆ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῆ χάρα ἐπὶ πάσῃ τῇ¹¹ θλιψῇ ἡμῶν.¹²

[Enter Titus]

5 Καὶ γὰρ, ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἐσχηκεν ἀνεσίς ἢ σαρξ ἡμῶν, ἀλλ’ ἐν παντὶ θλιβοῦμενοι—ἐξῴθεν μάχαι, ἐσώθεν φόβοι. 6 Ἀλλ’ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμῶν, ὁ Θεός,¹³ ἐν¹⁴ τῇ παρουσίᾳ Τίτου· 7 οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἢ παρεκλήθῃ ἐφ’ ὑμῖν, ἀναγγελλῶν¹⁵ ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιποθήσιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μάλλον χαρῆναι.

[The effect of the first letter]

8 Ὅτι εἰ καὶ ἐλυπήσα ὑμας ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι (εἰ καὶ μετεμέλομην), βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλυπήσεν ὑμας. 9 Νῦν χαιρῶ, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ’ ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετανοίαν. Ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μῆδενι ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.

¹ κενον || καινον 1897

² διδόντες || διδόντος 1897^v

³ μωμηθη || μωθη 1897

⁴ διακονοί || διακονί 2431 (i)

⁵ καὶ || 1 τῶν [8%] 1892

⁶ πεπλατυνται 35^c || πεπλατυται [8%] 35

⁷ ἡμῖν || ὑμῖν 986,1617

⁸ ἐστε || --- 18

⁹ ὑμεῖς || ὑμῖν 2587

¹⁰ μολύσμου || μόλισμου 1725

¹¹ τῇ || --- 18

¹² ἡμῶν || ὑμῶν [8%] 328,1892

¹³ ὁ θεός || --- 1892^c

¹⁴ ἐν || ἐπὶ 1892

¹⁵ ἀναγγελλῶν 141^c || ἀναγγελλῶν [6%] 141,1892

2 Corinthians

10 Ἡ γὰρ κατὰ Θεοῦ λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται, ἢ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

11 Ἴδου γὰρ αὐτοῦτο, τὸ κατὰ Θεοῦ λυπηθῆναι ὑμᾶς, ποσὴν¹ κατειργασατο ὑμῖν σπουδὴν—ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλ'² ἐπιποθῆσιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ'³ ἐκδικῆσιν! Ἐν παντὶ συνεστήσατε⁴ ἑαυτοὺς ἄγνους εἶναι ἐν τῷ πραγματι. 12 Ἀρα εἰ καὶ ἐγράψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικησαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν⁵ ὑμῶν⁶ τὴν ὑπὲρ ἡμῶν⁷ πρὸς ὑμᾶς,⁸ ἐνωπίον τοῦ Θεοῦ. 13 Διὰ τοῦτο παρακεκλημέθα.

[Titus again]

Ἐπι τὴ παρακλήσει ὑμῶν, περισσότερως δὲ μάλλον ἐχαρήμεν ἐπι τῆ χάρα Τίτου, ὅτι ἀναπεπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπο πάντων ὑμῶν. 14 Ὅτι εἰ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαυχῆμαι, οὐ κατησχυνθῆν, ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καυχῆσις ἡμῶν ἢ ἐπι Τίτου⁹ ἀληθείᾳ ἐγενήθη. 15 Καὶ, τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ¹⁰ περισσότερως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου¹¹ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρομοῦ ἐδέξασθε αὐτόν. 16 Χαιρῶ¹² ὅτι ἐν παντὶ θάρρῳ ἐν ὑμῖν.

[The collection for the church in Jerusalem]

[The Macedonian example]

8.1 Γνωρίζομεν¹³ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, 2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλιψέως ἢ περισσεῖα τῆς χάρας αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βαθούς πτωχεῖα αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἀπλοτητος αὐτῶν. 3 Ὅτι κατὰ δυνάμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δυνάμιν, αὐθαιρετοί, 4 μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δεξασθαι ἡμᾶς 5—καὶ οὐ καθὼς ἠλπισάμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἐδῶκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ (καὶ ἡμῖν,¹⁴ διὰ θελήματος Θεοῦ),

6 εἰς τὸ παρακαλεῖσαι ἡμᾶς Τίτου, ἵνα καθὼς προειρηξάτο, οὕτως καὶ ἐπιτελεσθῆ εἰς ὑμᾶς καὶ¹⁵ τὴν χάριν ταυτήν. 7 Ἀλλ' ὡσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε—πιστεῖ καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν¹⁶ ἀγαπῇ—ἵνα καὶ ἐν ταυτῇ τῇ χαριτί περισσεύετε.

[Christ's example]

8 Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τοῦ τῆς ὑμετέρας¹⁷ ἀγαπῆς γνησίον δοκιμαζῶν. 9 Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ἡμᾶς¹⁸ ἐπτώχευσεν, πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκεῖνου πτωχεῖα πλουτήσητε.¹⁹ 10 Καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι (τούτο γὰρ ὑμῖν συμφερεῖ,²⁰ οἵτινες οὐ μόνον το²¹ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θελεῖν προειρηξάσθε²² ἀπο περυσί): 11 νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελεσάτε—ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θελεῖν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελεῖσαι—ἐκ τοῦ εἶναι 12 (εἰ²³ γὰρ ἡ²⁴ προθυμία προκεῖται, καθὼς εἰν ἐχῆ τις, εὐπροσδέκτος, οὐ καθὼς οὐκ ἐχῆ). 13 Οὐ γὰρ ἵνα ἀλλοίς ἀνεσίς, ὑμῖν δὲ θλιψίς, 14 ἀλλ' ἐξ ἰσοτήτος—ἐν τῷ νυν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσεύμα εἰς τὸ ἐκεῖνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκεῖνων

¹ ποσὴν || ποσὴν 1548

² ἀλλ || ἀλλὰ [73%] 1892

³ ἀλλ || ἀλλὰ [50%] 141

⁴ συνεστήσατε || συνεστήκατε 2466

⁵ σπουδὴν || 1 ἡς 35^c || 1 ἡ 928^c (both above the line, but with no string of dots to indicate an insertion)

⁶ ὑμῶν || ἡμῶν [8%] 328,432,1482^{alt},1503,1548,1725,1855^c,2466^c

⁷ ἡμῶν || ὑμῶν [14%] 204,328,432,928^c,1482^{alt},1548,1725,1855^c,1897,2466,2587^c

⁸ ὑμᾶς 928^c,1855^c,2587^c || ἡμᾶς 386,928,1249,1482^{alt},1855,2587

⁹ τίτου || 1 ἐν 141

¹⁰ αὐτοῦ || αὐτῷ 386

¹¹ ἀναμιμνησκομένου || ἀναμιμνησκομένου 201

¹² χαιρῶ || χαιρῶ 1548

¹³ γνωρίζομεν || γνωρίζωμεν 1548 || γνωρίζω [23%] 201

¹⁴ ἡμῖν || ὑμῖν 2431

¹⁵ καὶ || --- 1892

¹⁶ ἡμῖν || ὑμῖν 2431

¹⁷ ὑμετέρας || ἡμετέρας 2431

¹⁸ ἡμᾶς 18,35,141,204,386,444,928,986,1100^c,1249,1482,1855,1865,2466,2554,2587,2723

{394,1732,1876,2080}

ὑμᾶς [60%] 35^c,201,328,432,444^c,757,824,928^c,1072,1075,1503,1548,1617,1637,1652,1725,1740,1855^c,1864,1892,1897,2352,2431,2587^c {394^{alt},604,1732^{alt},1761}

¹⁹ πλουτήσητε || πλουτεσητε 2466

²⁰ ὑμῖν συμφερεῖ || ~ 21 1072

²¹ τὸ || τούτο 1548

²² προειρηξάσθε || προειρηξασθαι 1617

²³ εἰ || ἡ 1100,1892

²⁴ εἰ γὰρ ἡ || ~ 32 1072

2 Corinthians

περισσευμα γεινηται εις το υμων υστερημα—δπως γεινηται ισοτης· 15 καθως γεγραπται: “Ο το πολυ ουκ επλεονασεν, και ο¹ το ολιγον ουκ ηλαττονησεν.”²

[When handling money, avoid criticism]

16 Χαρις δε τω Θεω³ τω διδοντι⁴ την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη καρδια Τιτου· 17 οτι την μεν παρακλησιν εδεξατο, σπουδαιωτερος δε υπαρχων, αυθαιρετος εξηλθεν προς υμας. 18 Συνεπεμψαμεν δε μετ’ αυτου τον αδελφον ου⁵ επαινος εν τω ευαγγελιω δια πασων των εκκλησιων· 19 ου μονον δε—αλλα και χειροτονηθεις υπο των εκκλησιων συνεκδημος ημων συν τη χαριτι ταυτη, τη διακονουμενη υφ’ ημων προς την αυτου του Κυριου δοξαν, και προθυμιαν ημων, 20 στελλομενοι τουτο, μη τις υμας⁶ μωμησηται εν τη αδροτητι⁷ ταυτη τη διακονουμενη υφ’ ημων· 21 προνοουμενοι καλα, ου μονον ενωπιον Κυριου αλλα και ενωπιον ανθρωπων. 22 Συνεπεμψαμεν⁸ δε αυτοις τον αδελφον ημων ον εδοκιμασαμεν εν πολλοις πολλακις σπουδαιον οντα, νυνι δε πολυ σπουδαιωτερον, πεποιθησει⁹ πολλη τη εις υμας. 23 Ειτε υπερ Τιτου, κοινωνος εμος και εις υμας συνεργος· ειτε αδελφοι ημων, αποστολοι εκκλησιων, δοξα Χριστου. 24 Την ουν ενδειξιν της αγαπης υμων (και ημων καυχησης υπερ υμων) εις αυτους¹⁰ ενδειξασθε εις προσωπον των εκκλησιων.

[A little precaution]

9.1 Περι μεν γαρ της διακονιας της εις τους αγιους, περισσον μοι εστιν το γραφειν υμιν· 2 οίδα γαρ την προθυμιαν υμων, ην υπερ υμων¹¹ καυχωμαι Μακεδοσιν, οτι Αχαγια παρεσκευασται απο περυσι, και ο εξ υμων ζηλος ηρεθισεν τους πλειονας. 3 Επεμψα δε τους αδελφους ινα μη το καυχημα ημων το υπερ υμων κενωθη εν τω μερει τουτω, ινα καθως ελεγον, παρεσκευασμενοι¹² ητε 4—μη πως, εαν ελθωσιν συν εμοι¹³ Μακεδονες και ευρωσιν υμας απαρσκευαστους, καταισχυιθωμεν ημεις (ινα μη λεγωμεν υμεις!) εν τη υποστασει ταυτη της καυχησης. 5 Αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τους αδελφους, ινα προελθωσιν εις υμας και προκαταρτισωσιν την προκατηγγελεμην ευλογιαν υμων, ταυτην ετοιμην ειναι, ουτως ως¹⁴ ευλογιαν και μη ως¹⁵ πλεονεξιαν.

[Kingdom economics]

6 Τουτο δε, ο σπειρων φειδομενωσ φειδομενωσ και θερισει, και ο σπειρων επ’ ευλογιας επ’ ευλογιας και θερισει. 7 Εκαστος καθως προαιρειται τη καρδια, μη εκ λυπης η εξ αναγκης, ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο Θεος. 8 Δυνατος δε ο Θεος πασαν χαριν περισσευσαι εις υμας, ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντες περισσευητε εις παν εργον αγαθον· 9 καθως γεγραπται: “Εσκορπισεν, εδωκεν τοις πεινησιν· η δικαιοσυνη αυτου μενει εις τον αιωνα.”

10 Ο δε επιχορηγων σπερμα τω σπειροντι και αρτον εις βρωσιν χορηγησαι, και πληθυναι τον σπορον υμων και αυξησαι τα γεννηματα¹⁶ της δικαιοσυνης υμων· 11 εν παντι πλουτιζομενοι εις πασαν απλοτητα, ητις κατεργαζεται δι’ ημων¹⁷ ευχαριστιαν τω Θεω. 12 Οτι η διακονια της λειτουργιας ταυτης ου μονον εστιν προσαιαπληρουσα τα υστερηματα των αγιων, αλλα και περισσευουσα δια πολλων ευχαριστιων τω Θεω 13—δια της δοκιμης της διακονιας ταυτης, δοξαζοντες τον Θεον επι τη υποταγη της ομολογιας υμων¹⁸ εις το ευαγγελιον του Χριστου, και απλοτητι της κοινωνιας εις αυτους και εις παντας—14 και αυτων δεησει υπερ υμων, επιποθουντων υμας δια την υπερβαλλουσαν χαριν του Θεου εφ’ υμιν.

15 Χαρις δε τω Θεω επι τη ανεκδιηγητω αυτου δωρεα!

¹ ο || --- [39%] 18,201,1100,1725,2431

² ηλαττονησεν || ηλατονημεν 1892

³ τω θεω || --- 1100 (h)

⁴ διδοντι || δοντι [34%] 1725

⁵ ο || --- [1%] 1072,1548

⁶ ημας || υμας [15%] 141,201,757,824,1072,1075,1503,1637,1652,1864,2352

⁷ αδροτητι || αδροτητι [5%] 201,824

⁸ συνεπεμψαμεν || συνεπεμψα 2431

⁹ πεποιθησει || πεπηθησει 328

¹⁰ εις αυτους 1249^m || --- 328,928,1249,1482,1855 || 1 εαυτους 2431

¹¹ υμων || ημων 1892

¹² παρεσκευασμενοι || παρασκευασμενοι [20%] 1072,1725

¹³ συν εμοι 1249^m || --- 328,928,1249,1482,1855

¹⁴ ως || --- 1072

¹⁵ ως || εις 2466

¹⁶ γεννηματα || γεννηματα [6%] 328,386,432,444,928,1249,1482,1548,1725,1855,2554^c,2587

¹⁷ ημων || υμων 1892,2431

¹⁸ υμων || ημων 757

2 Corinthians

[Paul's defense of his apostolic authority]

[Weapons of spiritual warfare]

10.1 Αυτος δε εγω, Παυλος, παρακαλω υμας δια της πραοτητος και επιεικειας του Χριστου (ὄς κατα προσωπον μεν ταπεινος εν υμιν, απων δε θαρρω¹ εις υμας). 2 Δεομαι δε, το μη παρων θαρρησαι τη πεποιθησει η λογιζομαι τολμησαι επι τινας τους λογιζομενους ημας ὡς κατα σαρκα περιπατουντας. 3 Εν σαρκι γαρ περιπατουντες, ου κατα σαρκα στρατευομεθα, 4 τα γαρ ὄπλα της στρατειας ημων ου σαρκικα, αλλα δυνατα τω Θεω προς καθαιρεσιν οχυρωματων: 5 λογισμους καθαιρουντες και παν ὑψωμα επαιρομενον κατα της γνωσεως του Θεου· και αιχμαλωτιζοντες παν νοημα εις την ὑπακοην του Χριστου· 6 και εν ἑτοιμῳ εχοντες εκδικησαι πασαν παρακοην, ὅταν πληρωθη ὑμων η ὑπακοη.

[Paul is criticized]

7 Τα κατα προσωπον βλεπετε? Ει τις πεποιθεν ἑαυτω Χριστου ειναι, τουτο λογιζεσθω παλιν αφ' ἑαυτου, ὅτι καθως αυτος Χριστου, οὕτως και ημεις Χριστου. 8 Εαν τε γαρ και περισσοτερον τι καυχωσωμαι² περι της εξουσιας ημων (ἥς εδωκεν ὁ Κυριος ημιν εις οικοδομην, και ουκ εις καθαιρεσιν υμων), ουκ αισχυνησομαι,³ 9 ἵνα⁴ μη δοξω ὡς αν εκφοβειν υμας δια των επιστολων. 10 Ὅτι, "Αἱ μεν επιστολαι", φησιν, "βαρειαι και ισχυραι, η δε παρουσία του σωματος ασθενης, και ὁ λογος εξουθηνημενος." 11 Τουτο λογιζεσθω ὁ τοιουτος, ὅτι οἱοι εσμεν τω λογῳ δι⁵ επιστολων αποντες, τοιουτοι και παροντες τω εργῳ.

[Proper limits for boasting]

12 Ου γαρ τολμωμεν εγκριναι η συγκριναι ἑαυτους τισιν των ἑαυτους συνιστανοντων·⁶ αλλα αυτοι, εν ἑαυτοις ἑαυτους μετρουντες και συγκρινοντες ἑαυτους ἑαυτοις, ου συνιουσιν. 13 Ἡμεεις δε ουχι εις τα αμετρα καυχησομεθα, αλλα κατα το μετρον του κανονος οἷ εμερισεν ημιν ὁ Θεος μετρον, εφικεσθαι αχρι⁷ και υμων. 14 Ου γαρ ὡς μη⁸ εφικνουμενοι εις υμας ὑπερεκτεινομεν ἑαυτους, αχρι γαρ και υμων εφθασαμεν εν τῳ ευαγγελιω του Χριστου· 15 ουκ εις τα αμετρα καυχωμενοι εν αλλοτριους κοποις, ελπιδα δε⁹ εχοντες, αυξανομενης¹⁰ της πιστεως υμων, εν υμιν μεγαλυνθηναι κατα τον κανονα ημων¹¹ εις περισσειαν, 16 εις τα ὑπερεκεινα¹² υμων ευαγγελισασθαι (ουκ εν αλλοτριῳ κανονι εις τα ἑτοιμα καυχησασθαι).

17 "Ὁ δε καυχωμενος, εν Κυριῳ καυχασθῳ." 18 Ου γαρ ὁ ἑαυτον συνιστων, εκεινος εστιν δοκιμος, αλλ' ὃν ὁ Κυριος συνιστησιν.

[A godly jealousy]

11.1 Οφελον ανειχεσθε¹³ μου μικρον τη αφροσυνη· αλλα και ανεχεσθε μου. 2 Ζηλω γαρ υμας Θεου ζηλω, ἡρμοσαμην γαρ υμας ἕνι ανδρι παρθενον ἀγνην παραστησαι τῳ Χριστῳ. 3 Φοβουμαι δε μη πως, ὡς ο¹⁴ οφεις Ευαν εξηπατησεν εν τη πανουργια αυτου, οὕτως φθαρη τα νοηματα υμων απο της ἀπλοτητος της εις τον Χριστον. 4 Ει μεν γαρ ὁ ερχομενος αλλον Ιησουν κηρυσσει ὃν ουκ εκηρυξαμεν, η πνευμα ἕτερον λαμβανετε ὃ ουκ ελαβετε, η ευαγγελιον ἕτερον ὃ ουκ εδεξασθε, καλως ηνειχεσθε.

[Paul ministered without charge]

5 Λογιζομαι γαρ μηδεν ὑστερηκεναι των ὑπερλιαν αποστολων. 6 Ει δε και ιδιωτης τῳ λογῳ, αλλ' ου τη γνωσει—αλλ' εν παντι φανερωθεντες εν πασιν εις υμας. 7 Ἡ ἀμαρτιαν εποιησα ἑαυτου¹⁵ ταπεινων ἵνα υμεις ὑψωθητε, ὅτι δωρεαν το του θεου ευαγγελιον ευηγγελισαμην¹⁶ υμιν? 8 Αλλας εκκλησιας εσυλησα, λαβων οψωνιον προς την υμων διακοιαν, 9 και παρων προς υμας

¹ θαρρω || θαρρων 1892 || θαρω 757

² καυχωσωμαι || καυχησομαι [15%] 1892

³ ουκ αισχυνησομαι || ου καταισχυνησομαι 1740

⁴ ἵνα || 1 δε [7%] 1892^c

⁵ δι || δια των 2431

⁶ συνιστανοντων || συνισταντων 432

⁷ αχρι || μεχρι 1892

⁸ ὡς μη || ~ 21 986

⁹ δε || --- [25%] 1740,2431

¹⁰ αυξανομενης || αυξομενης 201

¹¹ ημων || υμων 1503

¹² ὑπερεκεινα || ὑπερεπεκεινα [5%] 986

¹³ ανειχεσθε || ηνειχεσθε 444

¹⁴ ο || --- 432

¹⁵ εαυτον || εμαυτον [78%] 141,328,386,432,444,1249,1482,1725,1855,2554^c

¹⁶ το του θεου ευαγγελιον ευηγγελισαμην || ~ 51234 2466 (perhaps trying to fix up an homoiouarcton)

2 Corinthians

και ὑστερηθεις, ου κατεναρκησα ουδενος· το γαρ ὑστερημα μου προσανεπληρωσαν οἱ αδελφοι, ελθοντες απο Μακεδονιας. Και εν παντι αβαρη ὑμιν¹ εμαυτον ετηρησα, και τηρησω.²

[Exposing deceivers]

10 Εστιν αληθεια Χριστου εν εμοι: ὅτι ἡ καυχησις αὐτῆ³ ου φραγησεται⁴ εις εμε εν τοις κλιμασιν της⁵ Αχαιας. 11 Δια τί? Ὅτι ουκ αγαπω ὑμας? Ὁ Θεος οιδεν! 12 Ὁ δε ποιω, και ποιησω, ἵνα εκκοψω την αφορμην των θελοντων αφορμην, ἵνα εν ὧ⁶ καυχωνται εὔρεθωσιν καθως και ἡμεις.⁷ 13 Οἱ γαρ τοιουτοι ψευδαποστολοι, εργαται δολιοι, μετασχηματιζομενοι εις αποστολους Χριστου. 14 Και ου θαυμαστον, αυτος γαρ ὁ Σατανας μετασχηματιζεται εις αγγελον φωτος. 15 Ου μεγα ουν ει και οἱ διακονοι αυτου μετασχηματιζονται ὡς διακονοι⁸ δικαιοσυνης, ὧν το τελος εσται κατα τα εργα αυτων.

[A little 'necessary' boasting]

16 Παλιν λεγω, μη τίς με δοξη⁹ αφρονα ειναι. Ει δε μη γε, καν ὡς αφρονα δεξασθε με, ἵνα καγω μικρον τι¹⁰ καυχησωμαι.¹¹ 17 Ὁ λαλω, ου λαλω κατα Κυριον, αλλ' ὡς εν αφροσυνη, εν ταυτη τη ὑποστασει της καυχησεως. 18 Επει πολλοι καυχωνται κατα την σαρκα,¹² καγω καυχησομαι 19 (ἦδεως γαρ ανεχεσθε των αφρονων, φρονιμοι οντες!). 20 Ανεχεσθε γαρ ει τις ὑμας καταδουλοι, ει τις κατεσθιει, ει τις λαμβανει, ει τις επαιρεται, ει τις ὑμας εις προσωπον δαιρει! 21 Κατα ατιμιαν λεγω, ὡς ὅτι ἡμεις ησθηνησαμεν.

Εν ὧ δ' αν τις τολμα (εν αφροσυνη λεγω), τολμω καγω. 22 Ἐβραιοι εισιν? Καγω. Ισραηλιται εισιν? Καγω. Σπερμα Ἀβρααμ εισιν? Καγω. 23 Διακονοι Χριστου εισιν?¹³ (παραφρονων λαλω) Ὑπερ εγω: εν κοποις περισσοτερωσ, εν πληγασις ὑπερβαλλοντως, εν φυλακαισ περισσοτερωσ, εν θανατοις πολλακις 24—ὑπο Ιουδαιων πεντακις τεσσαρακοντα παρα μιαν ελαβον· 25 τρις ερραβδισθην·¹⁴ ἀπαξ ελιθασθην· τρις εναυαγησα (νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα)— 26 ὁδοιποριασις πολλακις, κινδυνοις ποταμων, κινδυνοις ληστων, κινδυνοις εκ γενους, κινδυνοις ἐξ εθνων, κινδυνοις εν πολει, κινδυνοις εν ερημια, κινδυνοις εν θαλασση, κινδυνοις εν ψευδαδελφοις· 27 εν κοπω και μοχθω, εν αγρυπνιασις πολλακις, εν λιμω και διψει, εν νηστειασις πολλακις, εν ψυχει και γυμνοτητι—28 χωρις των παρεκτος, ἡ επισυστασις μου ἡ καθ' ἡμεραν, ἡ μεριμνα πασων των εκκλησιων. 29 Τίς ασθenei, και ουκ ασθeneω? Τίς σκανδαλιζεται, και ουκ εγω πυρουμαι?

[When I am weak, then I am strong]

30 Ει καυχασθαι δει, τα της ασθeneιας μου καυχησομαι. 31 Ὁ Θεος και Πατηρ του Κυριου¹⁵ Ιησου Χριστου οιδεν, ὁ ων ευλογητος εις τους αιωνας, ὅτι ου ψευδομαι. 32 Εν Δαμασκω ὁ εθναρχης Αρετα του βασιλεως εφρουρει την Δαμασκηνων πολιν, πιασαι με θελων· 33 και δια θυριδος εν σαργανη εχαλασθην δια του τειχους και εξεφυγον τας χειρας αυτου.

[A visit to the third heaven]

12.1 Καυχασθαι δη¹⁶ ου συμφερει μοι. Ελευσομαι γαρ εις οπτασιας και αποκαλυψεις Κυριου. 2 Οιδα ανθρωπον εν Χριστω προ ετων δεκατεσσαρων—ειτε εν σωματι ουκ οιδα, ειτε εκτος του¹⁷ σωματος ουκ οιδα, ὁ Θεος οιδεν—ἀρπαγεντα τον τοιουτον ἕως τριτου ουρανου. 3 Και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον—ειτε εν σωματι, ειτε εκτος του σωματος ουκ οιδα, ὁ Θεος οιδεν— 4 ὅτι ἠρπαγη¹⁸ εις τον Παραδεισον και ηκουσεν αρρητα ῥηματα, ἃ ουκ εζον ανθρωπω λαλησαι. 5 Ὑπερ του τοιουτου καυχησομαι, ὑπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι, ει μη εν ταισ ασθeneιασις μου.

¹ ὑμιν || --- [1%] 986

² εμαυτον ετηρησα και τηρησω || ~ 2341 141

³ αὐτη || αυτη 1637

⁴ φραγησεται || φραγησετε 2466

⁵ της || τοις 1548

⁶ εν ω || --- 986

⁷ ημεις || υμεις 757

⁸ διακονοι || διαακονοι 1617 (from one line to the next)

⁹ με δοξη || ~ 21 328,432,928,1249

¹⁰ καγω μικρον τι || ~ 231 [7%] 2352

¹¹ καυχησωμαι || καυχησομαι 1855 (apparently)

¹² κατα την σαρκα || --- 386 (homoioarcton?)

¹³ χριστον εισιν || ~ 21 328

¹⁴ ερραβδισθην 35^c || εραβδισθην [55%] 35,204

¹⁵ κυριου || 1 ημων [40%] 1100,1249^c

¹⁶ δη || δει [37%] 141,1892,2431,2723

¹⁷ του || --- 2466

¹⁸ ηρπαγη || ηρπαγει 1892

2 Corinthians

6 Εάν γαρ θελήσω καυχησασθαι, ουκ εσομαι αφρων, αληθειαν γαρ ερω· φειδομαι δε, μη τις εις εμε λογισηται¹ ὑπερ ὃ βλέπει με ἢ ἀκουει τι ἐξ ἐμου.

[The 'thorn in the flesh']

7 Καὶ τὴ ὑπερβολὴ τῶν ἀποκαλυψέων, ἵνα μὴ ὑπεραιρωμαι, ἐδόθη μοι σκολοψ τῆ σαρκί, ἀγγέλως Σαταν ἵνα με κολαφίζῃ—ἵνα μὴ ὑπεραιρωμαι. 8 Ὑπερ τούτου τρίς τὸν Κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῆ ἀπ' ἐμου. 9 Καὶ εἰρηκέν μοι, "Ἄρκει σοὶ ἡ χάρις μου, ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειούται." Ἦδιστα οὖν μάλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. 10 Διό, εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀναγκαῖς, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις, ὑπερ Χριστοῦ. Ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατὸς εἰμι.

[Apostolic signs were produced]

11 Γεγονᾶ ἀφρων καυχώμενος· ὑμεῖς μὲ ἠναγκάσατε! Ἐγὼ γὰρ ὠφείλον ὑφ' ὑμῶν συνιστάσθαι, οὐδεν² γὰρ ὑστερήσα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδεν εἰμι. 12 Τα μὲν³ σημεῖα τοῦ ἀποστόλου⁴ κατεργάσθη⁵ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τερασίν καὶ δυνάμεσιν. 13 Τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἠτήθητε, ὑπερ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατεναρκῆσα ὑμῶν? Χάρισασθε μοὶ τὴν ἀδικίαν ταύτην.

[Still not burdening]

14 Ἴδου, τρίτον ἔτοιμῶς ἐχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκῆσω ὑμῶν. Οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς—οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς⁶ τοῖς τέκνοις. 15 Ἐγὼ δὲ ἤδιστα δαπανῆσω καὶ ἐκδαπανηθῆσομαι ὑπερ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον ἀγαπῶμαι. 16 Ἐστῶ δὲ, ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς, ἀλλ' ὑπαρχῶν πανουργός, δόλω ὑμᾶς ἐλάβον.' 17 Μὴ τίνα ὦν ἀπεσταλκά πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς? 18 Παρεκάλεσα Τιτὸν καὶ συναπεστείλα τὸν ἀδελφόν—μητι ἐπλεονέκτησεν⁷ ὑμᾶς Τιτὸς? Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν,⁸ οὐ τοῖς αὐτοῖς ἰχνέσιν?

[A little veiled threatening]

19 Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογουμέθα? Κατενώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ, λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοὶ, ὑπερ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. 20 Φοβουμαι γὰρ μὴ πως ἐλθὼν οὐχ οἴους θέλω εὐρῶ ὑμᾶς, καγὼ εὐρέθω ὑμῖν οἶον οὐ θέλετε—μὴ πως ἐρίς,⁹ ζῆλοι, θυμοὶ, ἐριθείαι, καταλαλαίαι, ψιθυρισμοὶ, φυσιώσεις, ἀκαταστασίαι—21 μὴ πάλιν ἐλθόντα μὲ ταπεινώσῃ¹⁰ ὁ Θεὸς μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενήθῃσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησαντῶν ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ἢ ἐπραξάν.

[I will not spare]

13.1 Τρίτον τούτο ἐρχομαι πρὸς ὑμᾶς. "Ἐπὶ στόματος δύο μαρτυρῶν καὶ τριῶν σταθῆσεται πᾶν ῥῆμα." 2 Προεῖρηκα καὶ προλέγω, ὡς παρῶν τὸ δευτέρον, καὶ ἀπῶν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πασίν: ὅτι ἐὰν ἐλθῶ εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι, 3 ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλούντος Χριστοῦ—ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ¹¹ ἐν ὑμῖν 4 (καὶ γὰρ εἰ¹² ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῆ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ). Καὶ γὰρ¹³ ἡμεῖς¹⁴ ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως Θεοῦ εἰς ὑμᾶς.¹⁵

[Examine yourselves]

5 Ἐαυτοὺς πειραζέτε εἰ ἐστε ἐν τῇ πίστει· ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν?—εἰ μὴτι ἀδοκιμοὶ ἐστε. 6 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνωσέσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδοκιμοὶ.

¹ λογισηται 201^c || λογησηται [5%] 201

² ουδεν || ουδενος 141

³ μεν || --- 328

⁴ του αποστολου || των αποστολων 2466

⁵ κατειργασθη || κατηργασθη 18 || κατειργασται 1892

⁶ γονεις || γονοις 1072,1548,2431

⁷ επλεονεκτησεν || επλεονεκτισεν 2352

⁸ περιεπατησαμεν || επεριπατησαμεν 2466

⁹ ερις || ερεις [55%] 1855^c,2431

¹⁰ ταπεινωση || ταπεινωσει (49.2%) 1075,1100,1617

¹¹ δυνατει || δυνατοι [2%] 141,432,1249,1617

¹² ει || 1 και 141,1637

¹³ γαρ 1637^c || --- 1637 || 1 και 141

¹⁴ ημεις || υμεις 2431

¹⁵ εκ δυναμεως θεου εις υμας || 1234 ημας 386 || ~ 45123 141

2 Corinthians

7 Ευχομαι¹ δε προς τον Θεον μη ποιησαι υμας κακον μηδεν· ουχ ινα ημεις² δοκιμοι φανωμεν, αλλ' ινα υμεις το καλον ποιητε (ημεις δε ως αδοκιμοι ωμεν). 8 Ου γαρ δυναμεθα τι κατα της αληθειας, αλλ' υπερ της αληθειας. 9 Χαιρομεν γαρ οταν³ ημεις ασθηνωμεν, υμεις δε δυνατοι ητε. Τουτο δε και ευχομεθα, την υμων καταρτισιν.⁴ 10 Δια τουτο ταυτα απων γραφω, ινα παρων μη αποτομως χρησωμαι, κατα την εξουσιαν ην εδωκεν μοι ο Κυριος, εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν.

[Conclusion]

13.11 Λοιπον, αδελφοι, χαιρετε· καταρτιζεσθε· παρακαλεισθε· το αυτο φρονειτε· ειρηνευετε· και ο Θεος της αγαπης και της⁵ ειρηνης εσται μεθ' υμων. 12 Ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι.⁶ 13 Ασπαζονται υμας οι αγιοι παντες.

14 Η χαρις του Κυριου ημων Ιησου Χριστου, και η αγαπη του Θεου,⁷ και η κοινωνια του Αγιου Πνευματος μετα παντων υμων. Αμην.

---

¹ ευχομαι || ευχομεθα 1725

² ημεις || υμεις 1100,1855^{o?}

³ οταν || οτι 432

⁴ καταρτισιν || καταρτησιν [30%] 328,824,1100

⁵ της || --- [70%] 141

⁶ αγιω φιληματι || ~ 21 [20%] 141,328,986

⁷ θεου || 1 και πατρος 1892